

De trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, candu o cola in-
bega, candu numai diumetate, adeca dupa
momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:

pe unu anu intregu 8 fl. v. a.
pe diumetate de anu 4 " " "
pe patrariu 2 " " "
pentru Romani'a si strainetate:
pe unu anu intregu 16 fl. v. a.
pe diumetate de anu 8 " " "
pe patrariu 4 " " "

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune.
Josefstadt, Lange Gasse Nr. 43, unde
sunt a se adresá si corespundintiele, ce pri-
vese Redactiunea, administratiunea seu spe-
ditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi,
era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data,
se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

1 a

„ALBINA“

diurnalul politic, literariu si economic,
pre anulu 1868.

Diurnalulu nostru de la aparerea sa avu placerea a vedé inmultindu-i-se
cunctatu numerulu cetitoriloru. Acésta cercustantia ni magulesce si ne indémna a
perseverá in dreptiunea luata pentru aperarea si eluptarea drepturiloru nóstre
natiunali.

De ne-am supune datinei, ar trebui se aretámu aci pre scurtu religiunea
nostra politica in fati'a situatiunei nóue. Credemu inse ca unu diurnalul, candu intra
alu treile anu alu existintiei, este destulu de betranu pentru ca in asta privintia
póta provocá la trecutulul seu.

Ni permitemu acésta provocare, caci n'avemu de cugetu se rumpemu cu
trecutulul, ci de acum casi pana aci vom luptá totu pentru limb'a nóstra romanésca
si familia, la scola, la beserica, la judetie, la dirigatori politici pretotindenea
si locurile romanesci pururea limb'a romanésca, caci fora de limba nu existe na-
tione, era fora de natiune: ce se facemu cu patri'a?

Dorindu cu buna credintia a esprime opiniunea publica a romaniloru, noi
vom deschide colónele nóstre tuturoru pareriloru cate numai vor fi inspirate de o
credintia romanésca.

Multiamindu celor'a ce consentira cu noi pana acum, ceremu si pentru
ajutoriu ajutoriulu spiretuale si materiale alu on. publicu, de la a caruia imbra-
sare depinde ca diurnalulu nostru se póta aparé si mai multu de trei ori in
septemana.

Pana ne vom orientá despre acésta imbratisiare, foi'a va aparé casi pana
acum, adeca de trei ori la septemana si in formatu de patru colóne.

Pretiturile prenumeratiunii sunt:

pe unu anu intregu 8 fl. v. a.
pe diumetate de anu 4 fl. " "
pe patrariu de anu 2 fl. " "

si 16 fl. v. a. la anu, — 8 fl. v. a. pe diumetate,
si 4 fl. pe patrariu de anu.

Rogámu pre dd. prenumeranti a insemná curatu numele si, cognumele, lo-
cintia si post'a ultima. Era banii se se adreseze: La redactiunea „Albina“, in
Josefstadt, Lange Gasse nr. 43.

Viena 9/21 decembre 1867.

Redactiunea.

Viena 11/21 dec. 1867.

Senatulul imperiale tiene astadi sie-
dint'a ultima, dupa care se va amená
tam pre o luna, adeca pana dupa serba-
tri. Desbaterile lui de cateva siedintie
sunt de interesu aumai pentru tierile Cis-
laitanice. Ceea ce póte se ne intereseze
si pre noi este formarea unui nou mini-
steriu cislaitanicu.

Acestu ministeriu va fi in rangul si
activitate asemene celui ungurescu, si
precum monarchi'a este impartita prin
dualismu in dóue parte, asiè va fi si gu-
vernata de dóue ministere, unulu trans-
litanicu seu ungurescu cu resiedinti'a
in Buda-Pesta, altulu cislaitanicu cu re-
siedinti'a in Viena.

A supr'a acestoru dóue ministere
se stá „ministeriulu imperiale“ din Vie-
na, presiedutu de cancelariulu br. Beust,
si a caruia suera de activitate vor fi afa-
cerile recunoscute de „comune imperia-
li“ in legea pentru delegatiuni.

Asiè-dára Austri'a va avé cu totulu
trei ministere, si anume: ministeriulu
imperiale, ministeriulu translaitanicu seu
ungurescu, si ministeriulu cislaitanicu.

Formarea acestui din urma este in-
teresulu dilei, obieptulu discusiuniloru
diferistice si caus'a curiositatei dloru se-
natori cari ascépta cu nerabdare se véda
pre cari dintre densii va cadé sórtea de
a guverná.

Mai. Sa Imperatulu a incredintiatu
principelul Auersperg formarea acestui
ministeriu, care avendu se fie parlamen-

tariu, ar trebui se ésa din majoritatea
parlamentului, adeca a senatului. Inse
pana acum aspiratiunile popóraloru au-
striace sunt atatu de diferitórie, in catu
n'au potutu dá senatului o majoritate
parlamentara, si aci e caus'a superarii
dlui Auersperg, care, desi lipsesce ma-
joritatea, cauta totusi se compuna unu
ministeriu parlamentariu.

Auersperg s'a adresatu catra mai
multi barbati de renume bunu in parla-
mentu, precum Giskra, Herbst si altii,
despre cari se afirma necontentitu ca au
si primitu a face parte din noulu ca-
binetu.

Diurnalulu oficiale de astadi nu a-
duce inca numele persóneloru cari vor
formá acestu nou cabinetu. Daca forma-
rea nu se va anunciá in siedinti'a de a-
stadi a senatului, apoi cu multa proba-
bilitate o potemu acceptá in fói'a oficiala
de mane.

— Partia natiunala croata a imbi-
atu unionistiloru unu feliu de compro-
misu in privint'a programului politicu.
Unionistii inse au refusat, ei vor se lu-
cre in tocm'a celor'a din Transilvani'a,
cari inca numai ale loru credintie le tienu
de saltuarie pentru tíera si natiuni.

— Siedintiele parlamentului ita-
lianu sunt fórte sgomotóse si tientescu a
face guvernului francescu multa nepla-
cere pentru interventiuenea nóua. Rattazzi
a cuventatu adese, si-a sciutu recastigá
popularitatea, a justificatu procedur'a
guvernului seu, si recomandá guvernului

actuale presiedutu de Menabrea ca se
nu faca cu Franci'a neci o invoiéla, neci
o concessiune in pretiulu retragerei tru-
peloru sale din Roma, caci elu crede ca
Franci'a va fi silita a se retrage fiindu
rechiamata de opiniunea publica a Eu-
ropei.

Manifestatiune colectiva in cestiunea de natiunalitate.

Deputatii romani, serbi, rusini si
slovaci la diet'a din Pest'a tienura impre-
una cateva conferintie la d. Cernovicu
cu scopulu d'a se intielege pentru inteti-
rea aducerii pre tapetu si desbaterii lege-
lative a causei natiunalitatiloru. Combi-
nara unu proieptu de resolutiune, si
subscriindu-lu toti cati se afla in acestu
momentu la dieta, joi'a trecuta (19 dec.)
deputatulu Versietiuului d. E. Manoilovicu
l'asternú casei representative in numele
tuturor'a. Diet'a vediendu in fruntea sub-
scrieriloru pretoti patru dd. Mocionesciu,
pe Cernovicu, Dobrzanski, Papfalvi,
Babesiu, Vladu etc. apoi pre toti cei lalti
representanti ai natiunalitatiloru fora di-
ferintia de partita si colóre politica, prece-
pú insemnetatea si seriositatea pasiului, de
aceea la indemnarea mai cu séma a stan-
gei, primu proieptulu din cuventu in cu-
ventu numai-decatu si in deplina unani-
mitate.

Publicandu mai la vale intregulu
cuprinsu alu acestui actu, ne retienemu
d'a-i face asta data veri unu comentariu.
Avemu numai de spusu ca propunerea la
inceputu era se aiba form'a de interpela-
tiune si se apuce o cale mai complicata.
Dupa votulu comunu II. Sa d. Andrei de
Mocioni avea se faca interpelatiunea.
Dar apoi s'a socotitu ca ar fi bine intru
interesulu causei ca propunatoriulu se fie
o persóna placuta macar la una partita a
dietei, si — fiindu ca intre romani abiè
se afla atare persóna, era serbulu Manoi-
lociu, oratoru si natiunalistu bunu, se si
bucura de o simpatia óre-care in taber'a
lui Ghiczy-Tisza, asiè in cele din urma
densulu fu incredintiatu cu substernerea.
Acestu actu nu atinge clubulu natiunali-
tatiloru, despre care am pomenitu in nr'i
premergatori, si care si-are suer'a sa
desclinita.

Premiendu aceste, facemu se ur-
meze aci proieptulu amintitu:

„Ori catu ar fi de diferitórie parerile de-
spre importantia causei natiunalitatiloru, atat'a
in totu casulu e positivitate, ca cestiunea de
natiunalitate se numera astadi intre cele mai
urginti cestiuni si ca anume in patri'a nóstra
ea este o cestiune de viétia. Dovedescu acésta
dechiaratiunile si promisiunile ce fecera in a-
césta privintia dietele tierii din anii 1848/9,
1861 si 1865/7.

Luandu deci in censiideratiune, ca un'a
dintre tristele eveniminte ale aniloru 1848 si
49 a fostu negrigirea acestei cestiuni, si ca re-
solutiunea adusa in acésta cauza la Segedinu in
29 iuliu 1849, prin impregiarile urmate s'a
impedeatu d'a intrá in viétia;

Luandu in consideratiune, ca despuseti-
nile facute de provisoriulu introdusu la 20 opt.
1860 intr' unu ramu alu acestei cause, in cau-
s'a limbei nu sunt multumitórie, apoi si ace-
stea nu s'au observatu si nu se tienu, decatu nu-
mai in parte;

luandu in consideratiune, ca diet'a din
1861 a recunoscutu nu numai existintia, ci si
importantia si intetimea acestei cestiuni, de un-
de apoi a dechiaratu in prim'a ei adresa, cum-
ca este gat'a a garantá postulatale natiunale ale
compatriotiloru de diferite natiunalitati din tíera
pe temeulu egalitatei de dreptu, emitendu
si o comisiune in acésta cauza, care a compusu
unu operatu si l'a substernutu dietei;

Luandu in consideratiune, ca diet'a pen-
tru disolvarea ce i-a urmatu, n'a potutu luá la
desbateru operatulu acéstei comisiuni;

Luandu in consideratiune, ca diet'a pre-
sinte in adresele sale inca a promis deslegarea
acestei cestiuni pe temeulu dreptatei si fratie-
tatei, si spre scopulu acésta inca sub periodulu
primu alu siedintieloru sale a emis si o comi-
siune;

Luandu in consideratiune, ca intr' un'a
din siedintiele periodului alu doile ministeriulu
la intrebarea deputatului Paulu Nyáry ca pre-
siedinte alu subcomisiunei pentru natiunalitati,
a dechiaratu cumca nu voiesce a curmá aptivi-
tatea comisiunei emise in caus'a natiunalitati-
loru;

Luandu in consideratiune, ca in 26 juniu
a. c. la ocaziunea candu subcomisiunea si-a sub-
sternutu operatulu seu, prin resolutiune a fostu
indrumata comisiunea, ca indata ce se va rea-
duná diet'a dupa prorogare, se-si faca propune-
rea sa inaintea ei pentru ca se o ié la desba-
teru;

Luandu in consideratiune, ca la interpe-
latiunea dlui deputatu Franciscu Deák ministe-
riulu a dechiaratu, cumca si densulu a doritu a
propune unu proieptu de lege in acésta cauza
inca in trecutulu periodu, dar a voitu se ascep-
te mai antaiu operatulu comisiunei;

Luandu in consideratiune, ca dlu mini-
stru-presiedinte la inceputulu periodului pre-
sinte alu siedintieloru a dechiaratu, cumca po-
tesce a se abate de la despusetiunea resoluti-
unei din 26 juniu numai in privintia im-
mutului pontu drumurile de feru si in privin-
tia celoru trei proiepte de lege referitórie la
impacatiune; totusi in contrastu cu acésta de-
chiaratiune ministeriulu a propusu mai multe
proiepte de lege pentru desbateru, a caror'a in-
portantia desi nu se póte negá, a caror'a inte-
time inse fatia cu caus'a natiunalitatiloru nu po-
temu se o recunóscemu;

Luandu in consideratiune, ca marele opu
alu impacatiunei la care se lucra, pana atunci
nu este incheiatu, pana candu acésta vitala ce-
stiune a patriei nu va fi aflatu o deslegare odih-
nitórie;

in fine luandu in consideratiune, ca ra-
dical'a deslegare a acestei cestiuni este unu in-
teresu de frunte alu patriei nóstre, fiindu ca
de la atare deslegare aterna impacatiunea diferi-
teloru natiuni, zelulu loru intru implinirea de-
torintieloru loru catra patria si plecaru loru la
sacrificie;

subscrisii tientindu a ni impliní detorin-
tia catra patria si catra propriele nóstre na-
tiuni, facemu urmatoriulu

Proieptu de Resolutiune:

Cas'a representativa binevoiésca a in-
drumá pe comisiunea emisa in caus'a na-
tionalitatiloru, ca apucandu-se de aptivi-
tate, pana la finitulu lunei lui ianuariu
1868 nesmintitu se-si substerna opera-
tulu inaintea casei.

Datu in Pesta. 19 dec. n. 1867.

(Subscrisi 33 de deputati romani, serbi,
rusini si slovaci.)

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru
din 17 diecem.

Presiedinte: C. Szentiványi.

Notariu: Petru Mihályi.

Dupa autenticarea protocolului de ieri si

predarea petitiunilor incurse comisiunilor insciintieza presedintele ca contelc A. Széchenyi a renunțat la postulul seu de ablegatu.

Juliu Kautz propune ca numirea de „ministru de comerț” se se schimbă în protocolu cu „ministru de economie.”

Csanády din contra propune sustinerea numirii de pana acum, fiindu pronunțată și în legile din 1848. — Se primesc.

Casa trece la desbaterea proiectului de lege; antaiu vorbesc

Manojloviciu, facendu unele observari la §. 6. alinea 7.

C. Ghyczy declara că prin primirea proiectului prezentu de lege independenția Ungariei se rezerva numai de nume, căci în prasa pere, fiindu proiectul compus cu influința straina, carea a fostu contraria intereselor comerciali și industriali ale Ungariei; nu tiene mai departe nici pe ministeriulu ung. destulu de tare a poté scapá comerțulu Ungariei de la decadere, căci ministrulu de comerț nici cu voi'a sa cea mai buna, nu se va poté retiené de la edarea ordinațiunilor contrarie intereselor acesteia, de óra-ce natur'a tractatului pretinde ca o diuotat se abdica de o parte a libertatii sale în folosulu celeia lalte. Desapróba depunerea §-lui 8. din proiectu referitoria la cladiria căilor ferate, care declara concesiunea de afacere comuna imp. și e în contrastu cu legile din 1848, cari resérva acestu dreptu numai ministeriului ung. și dietei. Proiectulu prezentu cu atá'a mai putieniu lu poté primi că nu cunoșce esemplu în legislațiunea întreaga a Ungariei de astu felu de lege, carea de s'a demustratu de rea, se nu se fic potutu modificá schimbá seu și abrogá; acésta lege inse de se va sanționá nu mai poté suferi nici o schimbare, și asié lesne se va impededá, desvoltarea comerțului. Primesce motiunea lui G. Várady.

E. Zsarnay e pentru proiectu.

Dréptá cere votare.

Manojloviciu inse éra se scóla contra proiectului aretandu, că majoritatea seu voesce santiunarea unei legi, carea n'a venitu la cunoștința publica, seu voesce „Reichseinheit in materieller Hinsicht,” (unitatea imperiului în privința materiala) cum s'a sprimatu ministrulu de finanțe translaianu în ședința de sambeta.

Ludovicu Szakál saluta cu placere proiectulu prezentu, căci face cu nepotinta reintroducerea sistemii absolutistice în Ungaria.

În spiretulu acésta se declara și I. Várady.

Mauritiu Perczel tiene nescé prelectiuni aspre lui Trefort, carele a cusu a e cusu sbiciuá stang'a, și cu cea mai mare neconșcința astadi o tramite se mai invetie, mane pe rondu incepe a-i laudá oratoriul escelintu. Pre Pulszky cu Cobden inea lu strofóca bine că fora nici o consultare cere votarea; Perczel se mira, cum unu barbatu ca Pulszky, poté fi asié de neprecautu în o cestiune asié de inportanta, caruia i place atá'a a provocá la Angli'a și Francia, în catu i vine a minte cantarea lui Nestroy cu refrenulu: „ich war in Paris zwei Jahre” (am fostu doi ani în Paris); dsa a potutu face esperința că acele natiuni candu léga unu tractatu între sine sacrificia ani întregi pentru consultarile preliminare. Ungaria are și mai mare lipsa de aceste consultari căci ea nu e în o pusetiune asié de fericita ca statele acelea, mai cu séma, candu vre se lege tractatu cu Austria, carea totu de un'e a napoiatu interesele Ungariei în folosulu intereselor sale? Motivandu-si asertiunea acésta cu esemple din trecut, róga majoritatea, se voteze cu densulu contra proiectului spre a linisi natiunea.

I. Besze: „Si eu sun dintre cei ce nu ascultara de Széchenyi, ci duseremu cu Perczel natiunea în bataia, și inmultiram detoriele Austriei cu cateva sute de milióne. Vorbéscă la objetu, inse nu atace persóne, macaru se fic mai de dóue ori „Perczel.” — Primesce proiectulu de lege.

Acum urméza vorbirile de incheiare ale propunatorilor.

Gab. Várady combate asertiunile lui Tisza, Trefort și Bánó. Ultimulu demustra, că a judecatu réu motiunea sa, daca afirma, că prin ea numai form'a proiectului e atacata; respunde lui Szakál, care tienendu timpulu de 5 1/2 a trecutulu de scurtu, crede de prisosu emiterea unei comisiuni. Lui Besze nu voesce a-i respunde, primindu majoritatea asertiunea sa, și dubitandu în viitoriulu frumosu alu Ungariei pusu în prospectu și de Gorove, ca de ceia lalti ministri, recomanda motiunea sa casei.

Gorove incepo cu speranța frumoșă de

spre viitoriulu Ungariei, care depinde în parte și de la primirea proiectului prezentu; desapróbéza emiterea unei comisiuni enquéte pentru că a consultatu parerile barbatilor compotinti la fic care punctu alu proiectului și nu spéra de la comisiune veri unu rezultat. În fine recomanda casei proiectulu.

Desbaterea se terminá și presedintele pune întrebarea: Primesce o. casa proiectulu prezentu de basa pentru desbaterea speciala?

Majoritatea lu primesce.

Nainte d'a incepe desbaterea speciala propune Deák, ca se se intrerumpa ședința pentru 1/2 de óra. Se primesc.

Dupa 1/2 de óra, sub presedința lui Gajzágo, fiindu de fatia numai 105 de membri ședința se inchise pentru că numerulu nu erá de ajunsu so aduca decisiune valida.

Sedința den 18 dec. a casei reprezentantilor.

(†) Presedinte: C. Szentiványi.

Notariu: Petru Mihály.

Dintre ministri sunt de fatia: Gorove, Lonyay, cont. Miko și br. Wenckheim.

Protocolulu ședinței de ieri se autentica; presedintele face cunoscuta casei abdicerea deputatului din Sighisóra Iosifu Zimmermann; presinta mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunilor respeptive.

Deputatul Csiky (din stang'a estrema) declara naintea casei, că elu nefiindu multiimitu cu respunsulu ministrului presedinte, ca ministru de apărarea țerii, ce i l'a datu la interpelatiunea s'a facuta în caus'a recrutarii, și ie libertatea a pune pe més'a casei unu proiectu de resolutiune în caus'a acésta, care la dorirea propunatoriului cetindu-se, se decide a se tiparí, și a se impartí între membrii casei. Desbaterea acéstu proiectu de resolutiune se va intemplá cu ocașiunea pertraptarii causei de recrutare, candu apoi propunatoriulu si-va motívá parerile sale. Se primesce.

Se verifica deputatulu din Sabolciu And. Molnar.

Fiindu diu'a de astadi anumita pentru votarea a supra proiectului de lege în caus'a cuotei, notariulu cetesce proiectulu asié precum s'a modificatu pe basea desbaterei speciale; éra presedintele pune întrebarea: cari sunt pentru proiectu se se scóla, la ce majoritatea dietei se scóla; deci proiectulu se primesce, și se va transpune casei magnatiloru. Mane se va votá asupra proiectului de lege pentru vama și comerțulu, care a devenitu astadi sub desbatere speciala durandu acésta cam 3 óre.

* Sedința din 19 dec. a casei reprezentantilor.

Proiectulu de lege pentru tratatulu de vama și comerțulu si-a ajunsu astadi finca desbaterei sale speciali și s'a primitu.

Mane va fi la ordinea dilei rapórtale comisiunilor pentru legea de indemnitate și pentru îndreptarea egala a ovreiloru.

* Sedința din 20 dec. a casei reprezentantilor.

Ioane Gaal si-depune mandatulu de deputatu. Comisiunea în caus'a lui Bözörményi se pronuncie ca procurorulu se i se dee invoierea a acúsá pre deputatulu Bözörményi. Propunerea comisiunei va veni sub desbatere la timpulu seu.

N. Kiss e multiimitu de respunsulu ce ministrulu Mikó l'a datu ieri la interpelatiunea lui, promitiendu că va grigí ca transportarea bucatelor pe drumurile de feru se nu se impedece prin îndesl'a negociiloru, ci se se face inea și alte inlesniri.

Legea de indemnitate impoteresce ministeriulu a aduná contributiunile inea pe patru lunc. Se primí.

La proiectulu de lege pentru îndreptarea egala a ovreiloru, Tisza în numele scetiunei a șapte face emendamentulu ca esserciarea drepturiloru politile și cetatiene se nu depinda de la confessiune. Acum densulu nu vre so impedece legea ovreiloru, dar cere ca emendamentulu lui se fic pusu la ordinea dilei.

La interpelatiunea lui Manojloviciu că de ce necatolicii sunt siliti a tione serbatorilecatoliciloru? respunde Wenckheim că guvernulu numai în casuri concrete poté face despusetiuni. (Vom reveni la asta cestiune.)

La alte interpelatiuni promise ministeriulu imbunetari pentru teatrulu mag. și institutiunile sanitarie.

Cuventarea deputatului Alessandro Romanu în die'a unghuresca.

(vedi nr. tr.)

Onorata casa! S'a intemplatu de mai multe ori că am fostu între nișce cercustantie de n'am potutu dá votulu la ocașiunea deciderii obiectului desbatutu. Proiectulu de lege acum în desbatere, inea e unulu dintre acelea. În decursulu acéstei sesiuni dietale se ivira asemene cercustantie — pentru mine fórté neplacute — cari me intarira în convingerea că este detorinția mea se-mi motivezu portarea atatu fatia cu die'a, catu si fatia cu alegatori mei, și desclinitu fatia cu natiunea mea. La acésta mi-a datu ansa mai deaprópe alusiunea prè inportanta și profetirea de rele ce le-a facutu m. on. d. ministru de cultu în cuventarea sa de marti.

Am potrecutu cu atentiune cuventarea elocinta prin care o. d. ministru de cultu cu gramada de frase si cu tóta puterea escelintei sale facultati spiretuale și poetice recomendá o-pusetiune proiectulu de lege. Mi se pare — celu putieniu asié deducu din acele cuvinte de ale Pithiei — că cea mai mare inportanta s'a atribuitu argumentulu ce nu se referesce într'atá'a la periculu de catra strainetate ci mai multu la periculu ce amenintia dejá aici în patri'a acésta, și în suer'a acéstu argumentu bagá și filologia. Si io me ocupu de filologia, dar nu acésta e caus'a de am preceputu inportanta cuvintelor o. d. ministru, ci am preceputu pentru că s'a pronunțiatu cu multa precisiune.

Onorata casa! S'a intemplatu de mai multe ori în acésta casa, că de cate ori vinu cestiuni mai inportante, de atate ori se folosesc de argumentu costiunea de natiunalitate pentru a esserciá presiune în o parte cunoscuta. Io nu potu precepe asta procedura, n'o potu precepe într'o tíera ca a nóstra, carea e fórté poliglóta adeca e patri'a natiunalitatiloru. Daca o facu acésta singuratecii colegi de ai mei, precum s'a si intemplatu de mai multe ori, și s'a intemplatu si în cause confesionale (sciu de securu că o. dd. deputati si-vor aduce a minte că anu într'o ședința unu on. colegu alu nostru, care cu regiunilo nalte ale politice și diplomatice e fórté cunoscutu, dar care cu atá'a mai vortosu ignóra dreptulu canonicu, a atacatu într'atá'a pre unu episcopu romanu, catu am crediutu — ce a si propusu oratorulu — că guvernulu nu numai va despoiá pre acelu episcopu de scaunulu episcopescu și de beneficiile lui, ci delocu și si denumí în loculu lui pre unu episcopu de natiunalitate magiara) io, precum am disu, nu atribuescu mare inportanta unor espeptoratiuni de acesteia, dar atribuescu declaratiuniloru de ascemene natura candu se facu de catra guvernulu seu de catra unu membru alu guvernului, precum s'a intemplatu în ședința de marti. În alusiunea sa o. d. ministru a disu neci mai multu neci mai putieniu de catu că locuitorii nemagiari ai patriei, cari sunt fórté numerosi, sunt inimicii patriei (strigari: n'a disu.) Acésta i-a fostu ințelesulu si spunea că guvernulu n'are incedere în densii, fora se bage de séma că sentința se poté si întóree. Asié credu, onor. casa! cumca pre langa acésta declarare, procedur'a de pana acum a guvernului tocm'a n'a sternitu incedere catra donsulu la popórale nemagiare.

Voiu insirá parerile mele în asta privința. Guvernulu unghurescu de la inaugurarea sa asié se vede că nu s'a urecatu la naltimeamisiunei sale ci numai a imitatu pre guvernale absolutistice, osendite de opiniunea publica și cadite prin politic'a loru cea rea. Guvernulu care se radiema numai pre puterea fisica, e slabu fórté, pentru că puterile materiale nu sunt unicele cari apésa cumpon'a, în timpulu nostru, ca neci candu mai nainte, puterea morala ocupa loculu primu.

Ca se nu provocu la evinemiene istorice și la esemple de departe, voiu spune numai un'a, aprópe de noi. Este o fapta de miratu a istoriei cumca Austri'a, acéstu statu desclinitu militarulu seu basatu pre fortia, a fostu purure în desavantagi fatia cu alte popóra, nu numai în privința culturei și a libertatei ci și în privința militara. Neamintindu de Gustavu Adolfu, de Federicu II și de Napoleone III, va fi de ajunsu a privi la tenerulu statu prusescu celu de 16 milióne, care pre campurile de la Sadowa nemici potericale armate ale Austriei. Se dice că acolo geniulu, aici inventiunea nóua a decisu rezultatulu batalioi; concedu, dar óre cine ni poté garanță că mane nu va veni unu inamicu care inventéza ceva tunu nou si cu acésta nemicesce Austri'a. Pana candu Austri'a vegetéza pe suvenirile trecutulu, pana atunci altii privescu nainte.

Eu credu că timpulu și libertatea vor schimbá starea de astadi a popóraloru, în daun'a puteriloru absolute, o dauna cu atá'a mai mare cu catu puterile ce se radiema pe fortia vor intardiá mai multu în schimbarea politicei loru.

Abstragendu de la altele, me marginescu numai la invoiéla ce atinge mai de aprópe patri'a mea, adeca invoiéla pentru afaccrile comune provocata de statorirea principiului dualisticu. Despre acésta io credu că nu este o invoiéla ce se face între popóra libere, ci este o invoiéla a Ungariei — séu mai bine disu, a natiunei unghuresce — cu corón'a. Într'acésta e mare diferința. În preceperea mea, invoiéla s'a facutu pre cont'a nedependenței și autonomiei patriei nóstre, în daun'a natiunalitatiloru din patria și a libertatii publice, fora ca natiunea unghuresca din acésta invoiéla se fic dobanditu acum seu pentru venitoriu ceva mai multu de catu lintea lui Isaacu.

Trecu la politic'a ce a urmaritu guvernulu în un'a si aceea-si direptiune de candu s'a inauguratu acéstu principiu. Nu voiu spune ce libertate gustámu căci au spusu mai multi colegi deputati. Me restingu numai la ceea ce atinge natiunea alu careia fiu sum, adeca cea romana. Delocu la inceputu ministeriulu si-a inauguratu politic'a prin aceea că o. d. ministru de interne prin ordinațiune (masszrégelozás) a despoiatu comitatulu Carasiului de essercitiulu dreptulu constituționalu, de care locuitorii celorlalte comitate dia tíera se folosiáu neturburati. Si candu colegulu deputatu Vincentiu Babesiu a facutu interpelatiune în asta privința, d. ministru spuse apriatu că: „asié a facutu si asié va face si la alta ocașiune.” Declariatiunea dlui Babesiu, prin care a disu că e multiimitu, și carea s'a nasoutu nu atá'a din convingere catu mai multu din ceva suprindece seu din alto privinție, — o sciu pretiu, *) dar marturisescu că pre mine respunsulu dlui ministru de interne neci m'a luminatu neci m'a convinsu, ci m'a convinsu despre adeca că acésta procedura o va urmá si mai departe, ce s'a si intemplatu, se vede din procedur'a fatia cu comitatele. Inse io mi tienu de detorința se aperu autonomi'a comitatelor, pentru că asié credu cumca deslogarea cestiunei de natiunalitate, ascurarea esistintiei natiunali a locuitoriloru nemagiari, se va poté ajunge mai cu séma prin autonomi'a comitatelor. Mai departe pentru direptiunea politice guvernului trebue se pomonescu si acea fapta că în ce mesura sunt reprezentati romanii cei aprópe la tref mlióne. Dupa ce sarcinele trebue se le portámu în comunu, este postulatu dreptatii ca so partecipámu nu numai la cuota, la detori'a de statu și la alte sarcine, ci si la dropturile si folósole ce le gusta si cea lalti cetatiani ai patriei. Sum constrinam se spanu că ori în catro voiu privi în tíera, fic la comitate unde romanii pretotindene sunt napoiati, fic aici în gremiu, natiunea mea nu vedu reprezentata.

Voiu vorbi desclinitu despre restringerea libertatii în Transilvani'a, despre terorisarea de acolo, unde si acum'a cu Verordnung-uri amutiescu diurnalele, precum s'a intemplatu de curundu cu sói'a numita Gazeta Transilvaniei.

Din politic'a cu direptiunea pomenita s'au nascutu rescripto ca celu din 20 iuniu si altele omanate pentru Transilvani'a, prin cari legile dietei Transilvane de la 1863/4 — desl unilateralminte dieta feudala — asidere unilateralminte s'au scosu din validitate, astfelu că guvernulu nostru constituționalu prin acésta procedura n'a observatu neci formele constituționale. De aci este iritatiunea cea mare în Transilvani'a, și că ce opiniune publica domnesce acolo în asta privinția în acésta Irlanda nefericita a Austriei, pre care politic'a demoralisatória a guvernului de Vienna a seracit'o într'atá'a în catu lungu timpu se vor mai vedé inea urmele aceleia, și carea politica trista acum din contra se folosesc fatia cu natiunea unghuresca, — opiniunea publica de acolo, dicu, nu e de lipsa se o spunu, căci guvernulu are acolo unu comisariu reg. cere, daca va voi, poté se face despre acésta o relatiune consciențioșă. Nu potu se nu eschiamu cu durere daca de alta parte voiu luá în consideratiune modululu cu care suntemu tratati si conformu caruia nóa ni se imputa de peccatu ceea

*) Babesiu numai într'atá'a a declaratu că e multiimitu de respunsulu lui Wenckheim, în catu acésta a spusu că nu va impededá adunari din partea neci unei partite seu natiunalitati, precum n'a impededatu a romaniloru din Temisóra. Atá'a pentru lamurirea adeverulu despre care cetitorii nostri si-vor aduce a minte că atunc s'a vorbitu în Albina. Mistificările voluntarie seu nevoluntarie nu potu aduce fotosu neci cause neci persóne. Ref.

la frații unguri este virtute, foarte mare virtute, adeca amorea naționalității, mai adaugându-se către această și preferirea renegatilor, adica aplicarea în oficie numai a acelor indivizi cari s'au atacat naționalitatea lor și nu radicală cuventu intru interesul ei.

On. Casa! Asi avé cause inea numeroase, asi poté spune foarte multe a adeverice politica armarese guvernulu, dar credu că si atat'a va fi de ajunsu.

Acest'a o sentimentulu apesarii, care e cu atat'a mai durerosu, căci ni s'a recunoscutu dreptulu și s'a proclamatu toc'u atunci candu s'a vatamatu, — această o conștiința nedreptății ce suntemu siliti a suferi pre cont'a dreptății; această e ceea ce esplica plangerile romanilor și justifica resistința lor. Acestea am fostu siliti a le recomandă atențiunei on. case, după ce o. d. ministru de cultu a facutu astfel de declaratiune, astfel de alusiune atatu de importanta; și în legatura cu acestea se aduceu totdata nainte on. case și se amintescu deciderea cestiunei de naționalitate și respective jalb'a mea din caus'a amenariu atat'a mai vertosu, cu catu nu numai de la alegatori mei ci și de la cetățianii de alte naționalități am primitu provocari și recercari numeroase ca se radicu gratulu nainte o. case și se întetiescu deciderea cestiunei de naționalitate pre care atatu on. casa catu si guvernulu a recunoscut'o apriatu că este de mare importantia.

Au trecut de jă două ani, de candu o. casa s'a intrunitu și în decursulu acestui timpulu on. casa abié a lucratu alta ceva de catu e'a umplutu gâtulu nesatosului Moloch, casí acum prin acestu proiectu de lege în privința detoriilor de stat; pre candu poporul, care eu sudori sangerose sustiene tié'ra, poporul, cari sacrificia pe altarulu patriei anii cei mai frumosi din viét'a filorui sei, poporul, dieu, inea nu vede neci o usiorare, în mani'a decisiunei facute intru interesulu poporului, mai departe intru interesulu cauzei religiunarié și naționalu, la cunoscut'a propunere a on. deputatu Colomanu Tisza cu ocaziunea disolvării dietei din 1861. Intrebu, ce a facutu de atunci on. casa? tocm'a nemica, desí asié credu, mai vertosu în privința cestiunei ultime, că este interesulu nostru alu tuturor'a ca se trăim în frătie și în bun'a contielegere care va întociá fericirea patriei. Interesulu comunu alu patriei mi-e tocm'a asié de santu, casí vorí carni colegu de alu meu unguru, și nu voi concedemimenui și neci on. casa se nu presupuna despre mine și despre cei de unu principiu eu mine că am fi în patria nice cetățianii mai rei de catu veri cine.

Nu sunt recriminatiuni acestea ce le-am disu, ei sunt de durerii de la unu individuu carele are credința și convingere politica, — era convingerea mea se abate de la acea convingere a o. d. ministru de cultu carea o depusa într'o cunoscuta carte nemtiésca, se abate de la acele pareri politice ale sale pre cari le-a cuprinsu într'o brosiura în cestiunea de naționalitate, și în care vei gasi veri ce alta numai deslegarea cestiunei nu, — convingerea mea este: că natiunea magiari si romana, în locul ce-lea ocupa, au misiune comuna providentiala, — credința mea firma este: că daca s'ortea ar voi ca fiii acestor natiuni se-si incinga mai odăta manile în sange de frate, inea și după aceea interesulu comunu i-ar silí se se impace și se trăiesca în frătie.

Era ce se atinge de proiectulu de lege în desbatere, am auditu de amendoué partile multe cuventari frumoase, elocinte. Drépt'a intonata cu deosebire necesitatea era alte arguminte n'am pre auditu, pre candu din stang'a și desclinitu de la pre demnulu reprezentante alu orasiului Comornei am auditu astfel de motive cari m'au petrunsu a me convinge pre mine casí pre veri cine, dar eu tóte acestea io nu potú intrá în desbaterea mai departe a acestui proiectu de lege, pentru că după convingerea mea nu voi dá votulu meu neci unui proiectu de lege nascutu din principulu dualisticu statóritu și aplicatu în asemenea modu.

Caus'a Bucovinei.

Cateva diurnale muscanești din Austria ataca „Albin'a“, dar nu ni trimitu și nóa cate unu esemplariu, de schimbu, se vedemu și in-sino că ce au cu noi.

Cei ce au cetitu „Albin'a“ vor fi vedutu că am nisuitu purare la eluptarea drepturilor noastre naționalu și besericescu. Si daca slavii nu ni usurpa drepturile, apoi ce au densii a se teme de aceste nisuintie ale noastre? Ei, bade, conștiința!

Noi n'am pretinsu judecata unilaterală neci a supra consillariloru slavi neci a supra slavizatoriloru, — am pretinsu inea, pretindemu — si vom eluptá — unu sinodu canonicu, în care fatia la fatia și în diu'a mare cu arm'a adeverului și a dreptății se lupte fie care pentru sine.

Daca și slavii vor această libertate, atunci nu precepemu de ce ataca „Albin'a“.

Éra daca se temu de libertate, de lumina, de constituționalismulu besericescu, atunci de la asemenea ómeni slabi am poté dorí se nu-si radice gratulu neci în d'aristica, ci cunoscendu-si slabitunea, se se retraga cu sfiéta a-si róde în camer'a întunecósa osulu oferitu de absolutismu.

Oravitia în 30 nov. 1867.

În nr. 128—235 alu stimatei Albini a publicatu unu individuu în numele mai multor Oravitieni (dara presupunu si speru, cumca cunoscendu Oravitienii zelulu meu pentru santa biseric'a noastră și pentru binele de comunu, în adeveru nu e Oravitianu. (De n'ar fi oravitianu, nu i-am fi permisu acea subscriere. Red.) Că în Oravitia montana în scólele gimnasiale și normale desí se afla mai multi prunci și prunce, nu se tiene catechisare, prin urmare me suspitiunéza pre mine, ca pre paroculu locului, că asi negligé această detorința a mea și altele.

Desí această calumnia malitiosá a ac. stui individuu nu merita a me slobodí spre reinfrangerea și demintirea ei, — totuși ca se nu remana on. publicu în această privința intru indoiéla, următoriele aduceu înainte: La venirea mea de parocu în Oravitia la 1850 aflai aici tóte în cea mai mare desordine, asiá și catechisarea cu prunci în scólele gimnasiale și normale nu se tine, deci straduindu-me în catu s'a pututu, si-au iertatu cercustantiele a pune tóte în rondulu celu bunu, am introdusu și catechisarea în tótescolile, și facendu despre tóte relatiunea mea fostulu în timpul acelu Administratoru alu diocesei Versietului patriarhu Iosifu Raiciu, am și dobanditu lauda de la densulu pentru zelulu meu; din timpul acelu a pana acum'a totdeun'a s'a tenuu catechisarea în scólele gimnasiale și normale regulatu. Ce se atinge de fetitiile cele ce ceretéza scóla germana în monastirea calugaritiloru romano-catolice, această scóla nu de multu s'a infintiatu, și în anul trecut numai veri 2—3 fetitii o cerețara, cari numai lucrulu de mana adeca costura invetiau éra nu alte sciintie din care cauza neci catechisarea cu densele nu s'a potutu tiné, éra decumva se va mai inmultí numărulu lor, și aci me voi ingriji pentru predarea invetiaturii crestinescu.

Ce dice mai departe despro capelanulu meu e asiderea numai o malitiá din partea densului, căci capelanulu meu a servitu mai multi ani în Oravitia, apoi la venirea H. Sale D. Episcopu alu nostru l'am rugatu umilitu ca se-i dee o parochia, carele s'a și induratu, de i-a daruitu parochia Srediscei miei, unde și astadi se afla; éra de 4 luni de candu a dobanditu capelanulu meu parohia, nu am potutu eu, precum dice acelu individuu, cu lunele fi în districtu, ci voi fi fostu de 2 séu de 3 ori pentru cateva dile, în care timpu a ramas în locul meu spre implinirea slujbelor parohulu Oravitiei Romane Ioane Nediciu, care a fostu capelanu la D. protop. Ivacicoviciu, la D. protop. Vuia și la mine mai multi ani, și nici o sminta intru implinirea slujbelor nu sa întemplat, de unde se vede, cumca numai condusu de patima a potutu acelu individuu asié ceva publicá.

Jacobi Popoviciu m/p, protop.

Romania.

Scóla de pedagogia, despro a careia infintiare am vorbitu la timpul meu, fu onorata de visit'a M. Sale Domnului în 11 dec. cu care ocaziune profesorulu Ioane Ionescu adresá M. Sale urmátórea cuventere:

„Lauda si marire Domnului care vine asta-di în mediloculu nostru spre a vedé deca ordinile sale s'au executatu, deca fia-care este la postulu seu, deca fia-care face lucrulu seu. Éta Maria Ta, éta am inceputu a lucrá în ví'a ce a sadit'o drépt'a Mariei Tale.

Noi lucrám cu totu devotamentulu ce ne inspira augustele virtuti ale Mariei Tale, amóruulu celu sinceru ce aveti pentru poporu și nesfarsitele sacrificie ce faceti pentru buna starea lui; căci buna starea claselor lucrátóre este, în secolulu nostru, scopulu catra care sunt in-

dreptate tóte descoperirile sciintiloru, tóte progesele artelor, tóte silintiele ómeniloru celoru mai de deasupra, ale acelor'a ce au fostu radicali de Provedința pe tronurile celo mai frumóse ale lunei pentru ca se conduca popórele la fericire și se li asigure viitorulu lor.

Viitorulu popórelor, și ca si alu individiloru se asigura mai antaiu prin desvoltarea facultatiloru intielectuale și morale, prin instructiune, și această instructiune, are unu mare pretiu în ochii poporului romanu care dice că nu este seracu cel'a ce nu are tata si mama si acel'a ce nu are invetiatura.

Pentru a se dá invetiatur'a de care este doritoriu poporulu romanu, Maria Ta ai infintiatu această scóla. Ea are o mare insemnătate, pentru că este menita a formá invetiaturi pentru copiii locuitoriloru din sate, pentru cei atatu de multu timpu pasesiti si uitati cu tóte că sunt demai de o mai buna sórta prin servitiile ce facu, prin sacrificiele ce-si impun.

Multu a suferitu poporulu romanu și nime pana la Maria Vostra (care ati pasesitu virtuosulu, fericitul si augustulu caminu alu stramosiloru vostri, si ati venitú în mediloculu nostru) nu s'a ganditu a-i dá si lui invetiatura si a-i rescumperá astfelu servitiile și sacrificiele sale.

Aceste sacrificie nu se ióu în considerare de catu numai de catra Domnii cei buni cari au conștiința de inalt'a loru misiune, cari iubescu cu caldura pe poporu și cari, ca si pastoriulu celu bunu, si-panu sufletulu lor pentru densulu.

Pe Domnitorii cei buni poporulu romanu a invetiatur'a a-i canóse și a-i deosebi de cei rei, astfelu elu v'a si numitu, căci elu scie bine de unde-i vine dragostea și dreptatea. Si perimitéi Maria Vostra se vi o spunu eu, care amblu tóta vé'a pintre locuitori, că v'au numitu Domnulu celu bunu, Domnulu celu generosu; ce va fi déra candu elu va aflá si de această nóua scóla ce ati facutu acum pentru a-lu conduce cu securitate la bun'a stare după care aspira?

Ne vom silí, Pré înaltiate Dómcne, profesori și elevi, a justificá sacrificiele ce faceti pentru instructiunea poporului; vom lucrá, Maria Ta, spre a ne face vrednici de înaltele Tale dorintie de scopulu ce v'ati propusu și care este a asicúr'a fie-caruia bun'a stare materiale si morale.

Semintiele ce acum aruncati cu atat'a d'aricá au caditu în acestu pamentu bunu, si vor produce rodulu lor, rod de amóre și recunosciința; amóreá și recunosciința poporului romanu nu Te vor paresi nici odăta.

Se trăiesca Maria Ta!

„Romanulu“ ni spune că o lacrima de nobila emotiune s'a vedutu picandu din ochiulu Mariei Sale.

— „Independința“ adresandu-se dlui Ioanu Brateanu dice că dsa „sustiene și insinua prin organole sale că Ioanu Ghica a intalnit pe comitele Andrashy ca se venda tié'ra Austriaciloru.“ — Avemu de spusu că nu organole dlui Brateanu, ci noi cu informatiunile proprie am tratatu antaiu despro convenirea la Paris, éra numele lui Ghica nu l'am pomenitu, l'a spusu ni se pare frate-so în diurnalele din Roman'a cercandu a-lu scúsá (séu justificá, séu cum i place) cu aceea că a potutu avé relatiuni amicabile cu Andrássy candu i-a trimisu telegramulu salutatoriu. Minunata seusa! pentru relatiuni amicabile si-a trecutú eu vederea pusetiunea oficiala! Óre candu unu judecatoriu, totu pentru relatiuni amicabile, s'ar uitá de pusetiunea sa oficiala, ce i s'ar întemplá? Dar contra salutarii s'au pronouiatu tóte organole din Roman'a, si nu tóte vor fi alui Brateanu d. e. Tromp. Carpatiloru.

VARIETATI.

(Programu) pentru serbarea dilei aniversarie, a repausatului în Domnulu fericitului Mecenate eppu Samuile Vulcanu, arangianda în 25 decembrie a. c. în sal'a gimnasiala, de membrii societatei de leptura a junimei studiósé la gim. rom. beiusianu.

1. „În planulu celu secretu“ p. de V. Alesandri executata de orchestru, condusu de P. Geranu. st. cl. 8.
2. „Cuventu de deschidere“ de Claris. dom. conducatoriu G. Lazaru.
3. „O dómne-alu bunetati“ p. de D. Bolintinianu es. de chorulu vocale, condusu de G. Rudeu. st. cl. 8.
4. „Biografi'a lui Samuile Vulcanu“ de Coriolanu Brediceanu st. cl. 8.

5. „Bratiulu teu plinu de putere“ p. de D. Bolintinianu es. de orch.
6. „Cuventulu divinu“ p. de Sionu dech. de V. Popu st. cl. 6.
7. „Veniti muse o data“ es. de chor. vocale.
8. „Disertatiune literaria despre viét'a literaria alui Samuile Vulcanu“ de Antoniu Covaciu. st. de cl. 8.
9. „Dormiti în pace umbre“ p. de And. Muresianu es. de orch.
10. „Catra martirii Romaniei“ p. de A. Mures. dech. de E. Sabinu st. de cl. 8.
11. „Dormiti în pace umbre“ p. de A. Mures. es. de chor. voc.
12. „Cuventu de închidere“ de clar. D. conducatoriu G. Lazaru.
13. Mersu funebrele es. de orch.

Invitámú cu stima pe onoratul publicu, si desfetare nospusa vom simf de vom avé norocire a salutá la serbarea această unu numeru frumosu de óspeti. — Datu în Beiusiu 17. decembrie 1867. Gavrilu Lazaru m/p. conducatoriu Coriolanu Brediceanu m. p. notariu coresp.

Balu natiunali. Ni se scrie: „Teneri-meá romana de Oradea-mare a întreprinsu a arangiá în carnavalulu de estimpu unu bala natiunale. Întreprinderea această a realisá pentru prim'a data o dorintia vechia a juniloru romani de aci. Capulu întreprinderii si presiedintele comisiunii e unu barbatu de reputatiune la romani. Pregatirile se facu cu energia.“

— Catra p. o. prenumeranti ai „Amvonului.“ La dorința descoperita din mai multe parti m'am decisu, a edá „Amvonulu“ nu în brosiure lunarie, dupacum promisem, ci în numeri, dandu pe fiecare luna doi numeri de cate 2 cole, unulu pentru 1—15, celu alaltu pentru 15—30 resp. 31 a fia carei lune. Această striformare a provocatu schimbári si în formatulu foiei si în dispunerea materiloru, încatu unele, ce erau acum tiparite gata pentru brosiur'a l. sunt de ase eulege si tipari de inovu; din care cauza nrulu 1 nu a potutu esí pe tempulu promisú (1 dec. st. v.) ci va aparé numai în 15 dec. st. v. séu 27 dec. st. n. Pentru care intardiare mica si neprevéduta ceru si speru indulginti'a p. o. mei prenumeranti. Observu numai, că foia si după striformarea această va avé formatu de carte forte placutu, ce se se póta compinge, a se pastrá si a se folosí cu atatu mai usioru si mai comodu. Nrulu 1 pe 2 cole si diumetate va aduce: unu cuventu catra p. o. cleru romanu, 4 predice (1—15 jan) unu tractatu din retoric'a sacra etc. Nrulu 2 care va aparé în scuritu după nrulu 1 va aduce predice pentru 15—31 jan. predice ocazionali, tractatu din retoric'a s. etc. Prenumeranti încursi pana acum din tóte partile, chiaru si din Roman'a libera, mi dau sperare de reuseire imbucuratória, în catu me aflai indemnatu a dispune, so se tiparésca foia în 1000 de esemplarie. Prenumeratiuni se potú, face si de aci înainte la redactoriulu în Oradea-mare (Grosswardein) în Ungari'a. Din parte-mi voi nesú a corespunde acceptarii publice. Oradea-mare 14 dec. 1867. Justianu Popfiu.

— Multiamire publica. În primavér'a a. c. subscriésca comuna si-a incredintiatu beserica gr. or. pictorulu de aici Mihaiu Popoviciu. Lucrulu érá la diumetate candu no surprinse de comunu cunoscutulu tenoru Nicolac Popescu care venindu de la Roma descalecá la betranulu Mihaiu Popoviciu unde si-a fostu facutu inceputulu în art'a pictoriei. După reculegere scurta Popesculu incepú depingerea santei Triitati si a patru evangelisti ce a si finitu intr'unu modu ce servesece spre mare infrumsetiara a besericei noastre si se recommenda dreptu modelu tuturoru besericeiloru romane. Multiamire si ilustré familie de Mocioni, ou ale caruia spese suslaudatulu teneru ajunsu la atat'a perfectiunare în art'a pictoriei. Oravitia romana, 24 nov. v. 1867 Comuna gr. or. a Oravitiei romane: Ioane Cotleru m/p. jude, Avramu Nediciu m/p. docinte.

— O minunata afacere de timbru. Oficiatululu de timbru den Sibiu nu marcuse destulu de apriatu 17 esemplare din „Siebenbürgische Blätter“, pre cari post'a din Pesta tinendu-le de nemarcate, a cerutu pedéps'a timbrului de la abonati. Prin o investigatiune contra numitului diurnalu se adeverí starea lucrului. Ar fi durerosá repetirea unora asemenea afaceri, causandu neplacere redactioniloru pre candu caus'a e oficiatululu.

— Contabilitatea ungurésca s'a organitatu si numera 745 de persóne după scirea lui „Hirn.“ Draga constitutiune, nu vei invetiá birocrațismu?

== *Colecte pentru Santul Parinte.* La Pesta si Buda casi la Viena cateva dame din aristocratie au primitu a aduna in biserice, domineca si in sabbatori, bani pentru Santitatea Sa Pontificale de Roma.

== *Incaldirea vagonelor pre caile ferate.* Acum candu a trecut o parte buna de ierna, societatea cailor ferate de mediasi a facutu despusetiuni pentru introducerea incaldirii vagonelor. Pre candu despusetiunile se vor poté efeptu deplinu, damu cu socotela va fi primavera. Dar aci esistu macaru despusetiunile, ar fi de doritu se le imiteze si cele late societati de cai ferate.

== *Secta Nazareniloru in Ungaria.* care la inceputu era cunoscuta numai in Banatu si in jurulu Segedinului, s'a latitu forte tare in decursu de diece ani, mai alesu in comitatele intre Dunare si Tisa, unde se afirma ca ar numerá cam 80.000 de suflete. Mai multi aderinti se gasescu in districtele curatu magiara. Credinti'a loru are unu feliu de colore nationala. Sacraminte n'au, dar de catu pentru lipsa botezului si a cununiei oficiolate li facu necazu mai multu cu recutarea. Dupa religiu-neza loru, nu vreu se faca servitiu militaru, si de aceea comunitatile loru bisericesci si-res-cumpera membrii.

== *Garibaldi a scrisu doue epistole,* un'a lui Jókay si alt'a lui Csernátony, multiamindu de ofertele pentru voluntarii cei raniti la Mentana.

== *Premiu de 2000 £ sterlin.* Unu anglesu a carui nume e secretu (presedintele spitalui de Londra da chizasia pentru elu) promite premiulu susnumitu aceluia care pana in 1 iuliu 1868 st. n. va descoperi unu medilocu prin care se incete tota doreca, seu celu putienu mai tote dorerile se so radice pentru totdeuna si absolutu, in tocmai asiá cum se radica in timpul de aci (prin medilócele anestetice cari se dau in contra simtiriloru bolnavicóse) durerile pentru timpu scurtu. Mediloculu se so pota intrebuintia cu usurintia, se nu fie scumpu, neci periculosu. Daca descoperirea nu s'ar poté face pana la 1 iul. a. ven., va capeta jumetate din premiu celu ce prin ór-care medilocu va poté ajuta multu spre alina-re doreriloru. A se patenta acestu medilocu — daca se va inventa — intru folosulu premiatalui, e opritu, ci trebuie lasatu pentru binele comunu. „L. II.“

== *Salutare invetiatoriloru romani din Banatu.* In nr. 126 alu acestui pretiuitu diurnalu am cetitu o insemiatare de la d. Curtius cumca pretiit din jurulu Versietului au datu de buna voia ajutorie pre sem'a honvediloru, inse invetiatorii au judecatu ca nu este cu cale se aretama iubire celor'a cari nu areta ca-tra noi si dreptacea n'au contribuitu. Noi cu totii ne-am petrunsu de bucuria vedindu ca invetiatorii din Banatu au cugetatu romanesce si totu romanesce s'au retienatu de la faptele ce nu sunt nationale romanesce. Deci credu ca toti colegii mei vor consenti cu mine, candu prin aceste sire, noi invetiatorii romani din Transilvania trimitemu fratiec'a salutare romanec'a colegiloru nostri invetiatoriloru romani din Banatu. Sieiu, 12 dec. 1867. Basilu Tergoveti m. p. invetiatoriu.

== *Itali'a a facutu unu daru Ungariei.* D. Gorov ministru de comerciu si agricultura alu Ungariei a primitu o scrisóre de la ministeriulu italianu impreuna cu o colectiune de monete a casei de Savoia incependa de la Beroldu primulu conte savoianu pana la Victoru Emanuilu II rogele Italiei. Scrisóra era subsemnata de Cambray-Digny ministru finantiloru Italiei. Ministru ungurescu a multiamitu pentru acosta colectiune de 91 de monete, ce le-a predatu museului regnicolare din Pest'a.

== *Nicolae Dreyse inventatoriu pu-sceloru prusesci a repausatu in 9 dec. n. ser'a* in Sömmerda (Turingia) in etate de 79 de ani.

== *Latirea limbii unguresci,* prin opuri de literatura? nu, ci prin unu cerculariu a demandatu ministru de finantie ca de la 1 ianuaru tote oficiolate se corespunda in limba unguresca. Nemtiesce se va corespunde numai cu cele din Croati'a si cu oficiolatele militari.

== *Infrumsetiarea Bucuresciloru.* „Tier'a“ ni spune ca in 28 nov. v. M. Sa Domnitoriu a binevoitu a visita biserica Stauro-poleos si a essaminata in detaiuri cu celu mai mare interesu, totodata M. Sa a otaritu ca in

reparatiunile ce au a se face la acosta bisericu, se so imite pe catu se poté stilulu propriu edificiului, spre a conservá acestu monumentu istoricu in tota originalitate sa. — „Köln. Z.“ si „Nat. Z.“ ni spunu ca au se se facu multe infrumsetiari pentru capital'a Romaniei. M. Sa are de cugetu a-si edifica unu palatiu domnescu fora ca se impuna tierii sarcine. Era parlamen-tulu va trebuí se se ingrigesca de edificie pen-tru diferitele autoritati publice cari pana acum au inchiriatu case private cu bani scumpi. La aceste edificie se vor preferi lucratorii romani pentru a dá impulsu industriei nationale.

== *Reuniunile politice* cate s'au formatu in Vien'a dupa legea noua pentru reuniuni, tote si-au luat de scopu si impacarea nationali-tatiloru dupa principiile democratice. Aceste reuniuni vor inriuri nesmintitu a supra vietii publice din Austri'a si a supra corporiloru le-gelative, — dar ar fi optimismu a presupune ca acosta inriurinta are se se manifesteze cu-rundu la locurile decisive.

== *Demintire separatistiloru din Moldova.* Ministru Ioane Brateanu este alesu de deputatu la camera viitoria din partea Iasiloru.

Contribuiri. *)

Spre inultirea capitalulu bisericei nostre r. or. din Marcoveti, prin indemnarea Ze-

*) A publicá contribuiile spre scopuri religiozari e contra principieloru religiozii. Sume mici ni ocupa spatiu multu, si totu asiá de bine s'ar poté dá socota des-pre ele pre cale privata. Red.

losului Protopopu alu tract. nostru Versietianu Ioane Popoviciu, de bun'a voia au datu urma-torii: in graú: P. O. D. protop. Ioane Popo-viciu 80 oche, O. D. Nicolae Popescu par. 10 oche. Ioanu Almagianu invetiát. 20 oche. Pavelu Ugrinu insp. localu 20 oche, Macsimu Moisa 20 oche; — Petru Istvanu sup. invet., Salomia Stoiciu, Varvara Almagianu, Ioanu Raduti, Macsimu Torota, Ivanu Craciunu, Si-meonu Moisa, Damaschinu Moisa, Vicentiu Andreiu, Ivanu Fiatu, Adamu Birdeanu, Io-vanu Craciunu, Vasilie Nincu, Costa Toma, Io-vanu Fiatu, George Craiantu, Adamu Rado-saviu, Petru Janasiu, Efta Sava, Nistoru Moisa, Meila Andreiu, Ioanu Andreiu, Ivanu Jurma, Ilie Voinu, George Jamatiu, Macsimu Jonu, Vasilie Baia, Vicentiu Ugrinu, Ilie Birdeanu, Traila Boleantiu cate 10 oche; — Ioanu Voinu, Vicentiu Ionu cate 9 oche; — Trifu Graitia, Alimpu Terota cate 8 oche; — Ma-csimu Andreiu, Ivanu Simu, Adamu Gaita, Nistoru Micleu, Adamu Gaita cate 7 oche; — Tom'a Voinu, Aleca Birdianu, Pau Nincu, Nistoru Bergeanu, Cusmanu Jamatiu, Savu Mi-haiu, Georgie Craiu, Avramu Almajanu, Achimu Gaita, Costa Manescu, En'a Uzoni, Teo-doru Ciolovanu, Macsimu Damianu, Magdalena Lazaru, Ilie Lazaru, Ionu Terota, Iuliana Po-poviciu cate 5 oche; — Dumitru Moisa, Trifu Janasiu, Meila Janasiu, Martinu Suba cate 4 oche; — Vicentiu Fiatu, Georgiu Nicolaeviciu, Georgie Sava, Miu Almajanu cate 3 oche; — Petru Mihaiu, Nasta Traila, Proca Stancu, Per-sa Jovanoviciu, Salomia Ciociu, Pera Vara-dianu, Todoru Andreiu cate 2 oche. — in Cu-curudiu: Evreulu Moritz Walter 10 oche, —

Mitru Pirvu, Georgiu Bergianu, Petru Rujev cate 10 oche; — Ioanu Ciolovanu 1 ocha; — in bani: O. D. Vicentiu Ugrinu par., Teo-doru Demetroviciu Ispanu propr., Ioanu Cra-ciunu, Iosifu Almagianu, Iancu Galcanoviciu negociatoriu cate 1 fl. v. a. — Cirilu Jovano-viciu, Voinu Andreiu cate 20 cr. — Cu totu cu vendutele bucate in bani guta 60 fl. 18 cr. val. austr.

Respunsuri. La Ugr. Altenburg: Asemene lessicóne lipsescu. Precum intelegemu, a dloru Baridu si Munteanu va aparé curundu in a doua editiune, si ve-cautá se folosescu acest'a pana va esi veri unulu de spe-cialitate. — Dlu I. P. Korb. la Sibiu, Abonamentulu Diale s'a insemnatu pana la finea lui aprile st. n. 1868.

Concursu

se deschide pentru statiunea invetiatoréscu V. Selisce (in protopopiatulu Beiusului). Sala-riulu anualu este de 80 fl. v. a. 8 cubule de bucate si 6 orgii de lemne. Doritorii d'a ocupá acestu postu au se instruce resursele loru cu documintele necesarie si adresandu-le ven. con-sistoriu Aradanu se le predee subscriului in restimpu de patru septemane de la publicarea prima a concursului in acosta fóia.

Beiusu 1 decembre v. 1867.
Georgiu Vasilieviu, m. p. protop. gr. or. alu Beiusului si inspectoru scololoru tienutului.

Concursu.

Pentru statiunile invetiatoresci in Comu-nelu Ciuciu, si Aciuva — Cottulu Zarandu — se escrie Concursu pana la 29 decembre, a. c. cu care suntu impreunate urmatoriele emoluminte, si adeca cu cea din Ciuciu 200 fl. v. a., cortelu liberu, si 5 orgii de lemne; —

Cu cea din Aciuva era 200 fl. v. a. cor-telu liberu, si orgii de lemne; —

Doritorii de a ocupá aceste statiuni suntu avisati recursurile loru instruate cu documintele cerute, si adresate óatra P. O. Consistoriu din Aradu pana la terminulu presipta la mine sebscriulu a le substerne in Buteni.

Ioane Munteanu m/p., protopres. g. or. alu Buteniloru si int. adm. protopres. si insp. descole a Halmagiului.

Cursurile din 20 diec. 1867 n. ser'a.

(dupa arstare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	52.30	52.60
" " contributivall	57.50	57.70
" " noue in argint	88.75	89.25
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	78.25	78.75
Cele nationali cu 5% (jan.)	65.50	65.75
" metalice cu 5%	55.70	55.90
" " malu-nov.	58.40	58.60
" " 4 1/2%	49.25	49.50
" " 4%	44.---	44.50
" " 3%	33.---	33.50
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	75.---	75.20
" " " 1860 1/2 in cele intregi	82.10	82.25
" " " 1/2 separata	91.---	91.50
" " 4% din 1864	74.75	75.---
" " din 1839, 1/2	149.---	150.50
" bancel de credit	128.---	128.50
" societ. vapor. dunarene cu 4%	86.---	87.---
" imprum. princip. Eszterházy 4 1/2%	115.---	118.---
" " Salm	31.---	31.50
" cont. Palfy	24.25	24.75
" princ. Clary	26.---	27.---
" cont. St. Genois	25.---	25.50
" princ. Windischgrätz 20	16.50	17.50
" cont. Waldstein	20.75	21.25
" " Keglevich	14.50	15.---
Obligatiuni dessarcinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	69.25	69.75
" Banatul tem.	69.---	69.50
" Bucovina	63.25	64.---
" Transilvania	63.50	64.25
Actiuni:		
A bancel nationali	678.---	680.---
" de credit	184.30	184.50
" scont	617.---	620.---
" anglo-austriace	110.25	110.75
A societatei vapor. dunar.	482.---	484.---
" Lloydulu	188.---	190.---
A drumulu ferat de nord.	170.---	170.50
" " stat	242.10	242.30
" " apus (Ellaabeth)	139.75	140.---
" " sud	169.75	170.25
" " langa Tisza	147.---	147.---
" " Lemberg-Czernowitz	168.50	169.---
Bani:		
Galbenii imperatesci	5.76	5.77
Napoleon'ori	9.70	9.71
Friedrichs'ori	10.10	10.20
Suverenii engl.	12.15	12.20
Imperialii rusesci	9.95	10.---
Argintulu	119.25	119.75

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru

Crescerea perului,

suntu: **Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt,** in Viena,

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Scrisori de recunosctinta: Domnului Vilelmu Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadei de unu perulu facuta de dta, si te rogu urgente se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 60 cr. Primesce inca odata multiamirea mea pre cordiala pentru inventatiunea domnitale cea pre pretiuita pentru omenimea patimitoria, si ingaduiescu de odata se dai publicatei aceste sire pentru ca cu timpul se pera din limba cuventulu „capu plesingu“.

Cu profundu stima **Iosifu Zimmermann in Karlebad.**

Estrasu din „Fóia periodica pentru medicina forensa, cur'a publica si legelatune medicinale“ de datulu Viena, 6 augustu 1867:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce merge se bucura de imbratisiare mai mare din partea publiculu, de óra-ce rezultatele ce se castiga prin ele in privati'a cres-cerii si conservarii perului sunt intradeveru supraindatorie. Deci recomandamu cu caldura acestu preparatu curatu si estinu tuturor ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'acosteia preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea si cres-cerea lui, sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistole, — cari in origi-nalu stau fie cui la dispusetiune — precum si de capacitatele cele d'antatu in medicina, din Euro-pa, si prin urnare ori care alta **premiare e supraflua.**

Pretiurile in detaiulu:

1 Flacon (sticlutia) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfum 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medilocu de frumsetia) 50 cr., pomada de asta pentru a colorá perulu in negru seu brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, négra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grósa) pregatitu in modu elegantu provediutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparate de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaleta era mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuchetu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

celu mai nou, bunu si nevatomatoriu de a colorá perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu cartonu; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, négra si bruneta cu totu cu peptenu si peria 1 fl.

Reseda-Pomada pentru conservarea perului, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetiarea felii cu 40 cr. un flacon.

Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru si a gingieiloru cu 40 cr.

Eau Athenienne (apa ateniána) esintia adeveratá franceasa pentru perderea matretii, unu flaconu 1 fl. Totu felulu de produse de parfumerie si altu feliu de articule de toaleta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr. spese de invalidu.

Depositulu principалу de trimisu in cantitati mari si mici. In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstrasse Nr. 51. [si] in fabrica; Neubau, Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „zum Engel“ am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter Rothenthurmstrasse nr. 16; la dl dr. Girtler, ap. Freitung si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brunn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bederlunger; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Lio: P. Micolasci; Lenza: I. Haunsteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapnu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Meczey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Postnuu: I. Wörsterlöw si F. Heiarici; Raab: F. Liczenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'acosteia pomada facuta de mine se afla in tote apotecele mai alese, in parfumerii in cele mai multe negocie, ce se deprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provincie asiá si in strainetate, si pentru a delaturá falsificarea aducu la cunosctinta publica ca preparatele mele de unu perulu sunt provedute cu indrumarea cum se se folosésca precum si cu copia c. r. privilegiu nrulu 5640 — 2345 precum si cu marc'a mea propriu.

Vilelmu Abt, friseriu, parfumaru, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena.